

v evropské politice (4. 9. - 10. 9. 2017)

Událost týdne:

6. září zamítl Evropský soudní dvůr žalobu, v níž Slovensko a Maďarsko žádaly zrušení unijního systému povinného přerozdělování migrantů na základě kvót. Soud dospěl k závěru, že rozhodnutí nemuselo být přijato jednomyslně a neztotožnil se ani s dalšími námitkami Slovenska a Maďarska. Slovenský premiér Peter Fico verdikt respektuje, uvedl však, že kvóty nadále považuje za nefunkční. Podle Maďarska je rozsudek nepřijatelný a nezodpovědný. Evropská komise verdikt přivítala a varovala ČR, Polsko a Maďarsko, že pokud nezačnou přijímat migranty na základě kvót, můžou čelit žalobě u unijního soudu. Prezident Miloš Zeman následně prohlásil, že by bylo lepší vzdát se eurodotací, než respektovat kvóty.

5. září prohlásila německá kancléřka Angela Merkelová před Spolkovým sněmem, že summit EU v říjnu by měl projednat i vztahy s Tureckem, a to včetně případného pozastavení či ukončení vyjednávání o vstupu Turecka do EU. Zopakovala, že Turecko se výrazně odklání od zásad právního státu. Již o den dříve uvedl mluvčí EK Margaritis Schinas, že rozhodnutí o zastavení vyjednávání závisí na zemích EU.

5. září oznámil ruský prezident Vladimir Putin během summitu zemí skupiny BRICS, že instruuje ruské ministerstvo zahraničních věcí, aby u amerického soudu zažalovalo USA za porušení ruských vlastnických práv v souvislosti s uzavřením ruských diplomatických misí v San Franciscu, Washingtonu a New Yorku. USA tak reagovaly na snížení počtu amerického diplomatického personálu v Rusku. Putin dodal, že Rusko si také vyhrazuje právo srovnat početní stavy amerického a ruského personálu vzájemných diplomatických misí, což by znamenalo další redukci počtu amerického personálu ze současných 455 na 300 pracovníků. Upřesnil, že zatím to Rusko ale v plánu nemá.

6. září schválil katalánský parlament zákon o referendu o nezávislosti Katalánska, které by se mělo uskutečnit 1. října. Madridská vláda požádala ústavní soud, aby rozhodnutí katalánského parlamentu anuloval. Ústavní soud následně platnost zákona pozastavil. Španělský premiér Mariano Rajoy se chce zasadit o to, aby za umožnění hlasování bylo trestně odpovědné i vedení katalánského parlamentu. Barcelona a minimálně dalších šest větších katalánských měst ohlásily, že neposkytnou prostory pro konání referenda. Barcelona se obává, že by uspořádání referenda mělo vzhledem k odmítavému postoji ústavního soudu negativní dopady na státní úředníky.

7. září prohlásil hlavní vyjednaváč EU pro brexit Michel Barnier, že není spokojen s britským návrhem na řešení otázky týkající se hranice mezi Irskem a Severním Irskem. Podle Barniera Velká Británie víceméně očekává, že EU pozastaví na hranici, která bude po brexitu vnější hranicí EU, platnost právního řádu, celní unie a jednotného trhu. Dodal, že hranice nemůže předjímat budoucí vztahy mezi EU a Británií. EU prosazuje, aby i po brexitu zůstala platná dohoda o mírovém uspořádání v Severním Irsku z roku 1998, již garantuje i Británie. Zachován by dle EU měl být i společný prostor cestování mezi Irskem a Severním Irskem.

9. září protestovaly tisíce lidí v centru Londýna proti vystoupení Velké Británie z EU. Protestní pochod byl uspořádán jeden den před schůzí britské Dolní sněmovny, jež ve druhém čtení hlasovala o zákonu, který se má stát základním stavebním kamenem právní odluky od EU.

Telegraficky

- Dne 7. září prohlásil ukrajinský prezident Petro Porošenko před ukrajinským parlamentem, že se hromadí důkazy, že se Rusko chystá k válce kontinentálního rozsahu. Podle Porošenka existuje hrozba, že by Rusko po zářijovém vojenském cvičení Západ 2017 mohlo napadnout Ukrajinu a podnítit tak válku se Západem. To Rusko důrazně odmítlo.
- Dne 8. září informovala agentura ČTK, že podle průzkumu německé veřejnoprávní televize ARD se náskok německé konzervativní unie CDU/CSU zvýšil před sociální demokracií SPD na 16 %. CDU/CSU by volilo 37 %, zatímco SPD 21 % dotázaných.
- Dne 8. září informovala agentura ČTK, že mluvčí německé vlády Steffen Seibert uvedl, že Německo sice nezpochybňuje svou odpovědnost za zločiny 2. světové války, odmítá však požadavky Polska na zaplacení válečných reparací. Seibert zdůraznil, že Polsko se dalších reparací vzdalo v roce 1953. Polští politici v čele s premiérkou Beatou Szydlovou se v poslední době ozývají s požadavky na zaplacení náhrad za materiální škody způsobené nacistickým Německem.

